

Jaarverslag 2021

Stichting Behoud Joodse Begraafplaats Oisterwijk

Algemeen

De Stichting Behoud Joodse Begraafplaats Oisterwijk is opgericht op 16 april 2012. Doel van de Stichting is het behoud, restaureren en ontsluiten van de Joodse Begraafplaats, gelegen aan de Hondsbegselaan (ongenummerd) te Oisterwijk.

Uit de statuten: De stichting heeft ten doel: de ondersteuning en bevordering van de instandhouding van de Israëlitische begraafplaats te Oisterwijk in verband met de cultuurhistorische waarde van de begraafplaats met inachtneming van de voorschriften van de Joodse Codex zoals deze wordt gehanteerd en uitgelegd door het Opperrabbinaat voor Nederland en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord. De stichting tracht haar doel onder meer te verwezenlijken door het (doen) onderhouden en restaureren van de Joodse begraafplaats te Oisterwijk en het daartoe verwerven van (financiële) middelen.

Activiteiten

Op zondag 13 juni 2021 is in besloten kring bronzen borstbeeld van Anne Frank op het buitenterrein van de begraafplaats onthuld. Deze sculptuur is van de hand van de Vlaamse Mariëtte Coppens en stond oorspronkelijk in de tuin van het Achterhuis te Amsterdam. Toen de Anne Frank Stichting die opnieuw ging inrichten, was er geen plaats meer voor het beeld. Op initiatief van de heer André Verhoeven, die ook de sokkel financierde, heeft het Anne Frank beeld een nieuwe bestemming gekregen. Bij de onthulling van het Anne Frank Beeld waren 38 mensen aanwezig.

Bijzonder is dat het beeld gericht staat naar de zaailing van de paardenkastanje waar Anne Frank op uitkeek. In 2010 waaide de boom om, maar her en der hebben nieuwe boompjes uit kastanjes wortel geschoten. Drie jaar geleden kreeg ook Oisterwijk er een.

Bestuurssamenstelling

In 2021 is de bestuurssamenstelling gewijzigd. Mevrouw Marijke Wagenaar-van Oss is per 1 juni 2021 uitgetreden, als vertegenwoordiger van Stichting Joods begrafeniswezen Brabant; de eigenaar van de Joodse begraafplaats te Oisterwijk. In haar plaats is een nieuw bestuurslid benoemd. Joël Sarphatie is per 1 juni 2021 formeel toegetreden tot het bestuur.

Openstelling

Van 1 mei tot 1 oktober was de Joodse begraafplaats op elke vrijdag weer opengesteld voor geïnteresseerd publiek. In totaal hebben 231 mensen hiervan gebruik gemaakt. Hiervoor beschikken we over 17 gastheren en gastvrouwen. In totaal is € 107,25 contant gedoneerd en € 248,50 digitaal via de QR Code.

Aanvullend hierop staat nagenoeg elke week de poort open, omdat er geklust wordt. Daar hebben 59 bezoekers gebruik van gemaakt door even binnen te glippen. De een kreeg een mini rondleiding, de ander kreeg informatie en anderen dwaalden over de begraafplaats.

Daarnaast was er op elke laatste zondag van de maand - voor de periode 1 mei tot 1 oktober - een vrije rondleiding met gids waar 73 mensen gebruik van hebben gemaakt. Er namen 140 bezoekers deel aan een afgesproken rondleiding met gids.

De Open Monumentendag werd bezocht door 84 bezoekers. Daarmee hebben in 2021 in totaal 662 mensen de begraafplaats bezocht.

Realisatie 1^e fase Plantplan

In het najaar van 2021 is gestart met de 1e fase van het 'Plantplan' op het buitenterrein van de joodse begraafplaats. Daarbij wordt de transformatie van het bosperceel ingang gezet naar een meer gevarieerder loofbomenbos. ErvenPlus 3.0 is een project van Brabants Landschap, Orbis, Brabantse gemeenten en natuurverenigingen. Inmiddels zijn in 2021 na het rooien van bomen i.v.m. storm, en Letterzetter schade 120 loofbomen geplant. In het voor en najaar samen gewerkt met Permatuin Haaren i.v.m. steken en herplanting van boomzaailingen.

Register

In het afgelopen verslag jaar is een plattegrond van de begraafplaats plus een bijbehorend register van personen die er begraven liggen gemaakt. Het zoeken van een graf of het achterhalen van wie er bij een bepaalde grafsteen begraven ligt wordt hierdoor mogelijk gemaakt. Verder is er gewerkt aan het in kaart brengen van de levensverhalen en de onderlinge relaties van een aantal begraven personen. Hieraan zal de komende jaren verder worden gewerkt.

Stichting Behoud Joodse Begraafplaats Oisterwijk

www.jb-oisterwijk.nl ◇ Pater van den Elsenstraat 18, 5062 CX Oisterwijk ◇ tel. 06 55 15 26 75
info@jb-oisterwijk.nl |◇ IBAN NL35 RABO 0144 0193 02 ◇ RSIN 8515.73.393

Restauratie 2021-2026

Naar aanleiding van het verslag van de Monumentenwacht Vught is een aanvullend restauratie- en onderhoudsplan voor de komende jaren opgesteld. De financiering komt deels uit eigen middelen, deels uit een Rijkssubsidie alsmede bijdragen uit andere fondsen, stichtingen en particuliere giften.

In oktober 2021 gestart met de restauratie, waarbij de muren rondom zowel aan de binnen als buiten zijde zijn uitgegraven tot aan het fundament en voeg- en metselwerkzaamheden aan het stenen fundament zijn uitgevoerd. Ook is reparatie van voegwerk aan de muur boven het maaiveld en de ezelsrug uitgevoerd. Tenslotte is de volledige ommuring inclusief ezelsrug met hogedruk gereinigd.

In verband met het natte weer zijn enkele onderhoudswerkzaamheden uitgesteld tot 2022. Het impregneren met bijenwas is uitgesteld tot medio 2022 i.v.m. te hoge vochtconcentratie in de muur.

Vochtdoorslag in het Metaheerhuis zal in 2022 in eigen beheer worden aangepakt. Bij de rollaag van het dak worden losse stenen opnieuw ingemetseld en geïmpregneerd met bijenpasta. Als deze behandeling niet afdoende blijkt zal op advies van Piet van de Plas (voormalig bestuurslid) een verholten zinken goot langs de dakrand gemonteerd worden.

Struikelstenen

Op 9 september en 14 oktober 2021 zijn de laatste zogeheten 'struikelstenen' gelegd in Oisterwijk. Het zijn de Joodse Holocaust slachtoffers waarvoor in de afgelopen jaren in totaal 23 struikelstenen zijn gelegd in Oisterwijk. Ook in Oisterwijk verblijven gedurende de oorlogsjaren Joodse onderduikers. De arm van de bezetter reikt echter ver en uiteindelijk zijn in Oisterwijk 23 mensen door de nazi's opgepakt, gedeporteerd en in een concentratiekamp om het leven gebracht.

Wie waren deze Joden eigenlijk voor wie een struikelsteen is gelegd? Hoe kwamen ze in Oisterwijk? Wat is hun levensverhaal? Bestuurslid Peter Slingerland heeft na uitgebreid onderzoek hun verhalen uitgewerkt in aan een mooi boekwerk dat in januari 2022 zal verschijnen. Een 8 koppige werkgroep, waarin 3 leden van het bestuur van de Stichting Behoud Joodse Begraafplaats Oisterwijk, heeft bijna 5 jaar gewerkt aan het project struikelstenen. De werkgroep viel juridisch onder dit bestuur.

Vrijwilligers

Naast gastheren en -vrouwen werken we voor de periode april t/m oktober met een 'Klusgroep' van 11 vrijwilligers die zich inzetten voor het reguleren onderhoud van de begraafplaats. Daarnaast zijn er nog 5 vrijwilligers op afroep beschikbaar. Denk daarbij aan boom, bouw en drukwerk specialisten.

Vanwege corona ging NL Doet niet door in het voorjaar. In verband met corona is deze jaarlijkse activiteit verplaatst naar 28 en 29 mei toen met 37 vrijwilligers de nodige onderhoudswerkzaamheden zijn uitgevoerd. Het was mooi weer uitstekend geschikt om de opschriften van de grafstenen bij te werken.

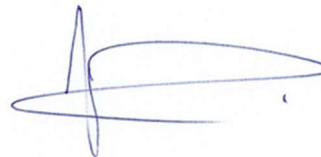
Website

Vanaf begin februari 2022 heeft de stichting een prachtige nieuwe gemoderniseerde website tot haar beschikking. De stichting heeft een website om enerzijds te kunnen voldoen aan wettelijke verplichtingen rondom publicatie van haar gegevens en (financiële) verantwoording en anderzijds om te kunnen communiceren met sponsors en andere donateurs. Vernieuwing van de website was wenselijk in verband met de verbrede doelstelling met openstelling, rondleiding en educatie. Met de vernieuwing van de website is naast de overzichtelijkheid ook de toegankelijkheid verbeterd; de website is goed leesbaar op zowel pc, tablet als telefoon. Zodoende kunnen bezoekers via een QR-code – zichtbaar op de begraafplaats – makkelijk informatie via de website opvragen. De vernieuwing van de website is samen met Dock14 vormgegeven en financieel mogelijk gemaakt door het Prins Bernard Cultuurfonds.

J. van den Bergh

Secretaris

K. Welmers

Voorzitter